

Jornada matinal

Experiència de les escoles del
pla pilot de jornada continua a Catalunya

17/03/2021

Context

de la jornada escolar

Models de jornada escolar

Jornada partida

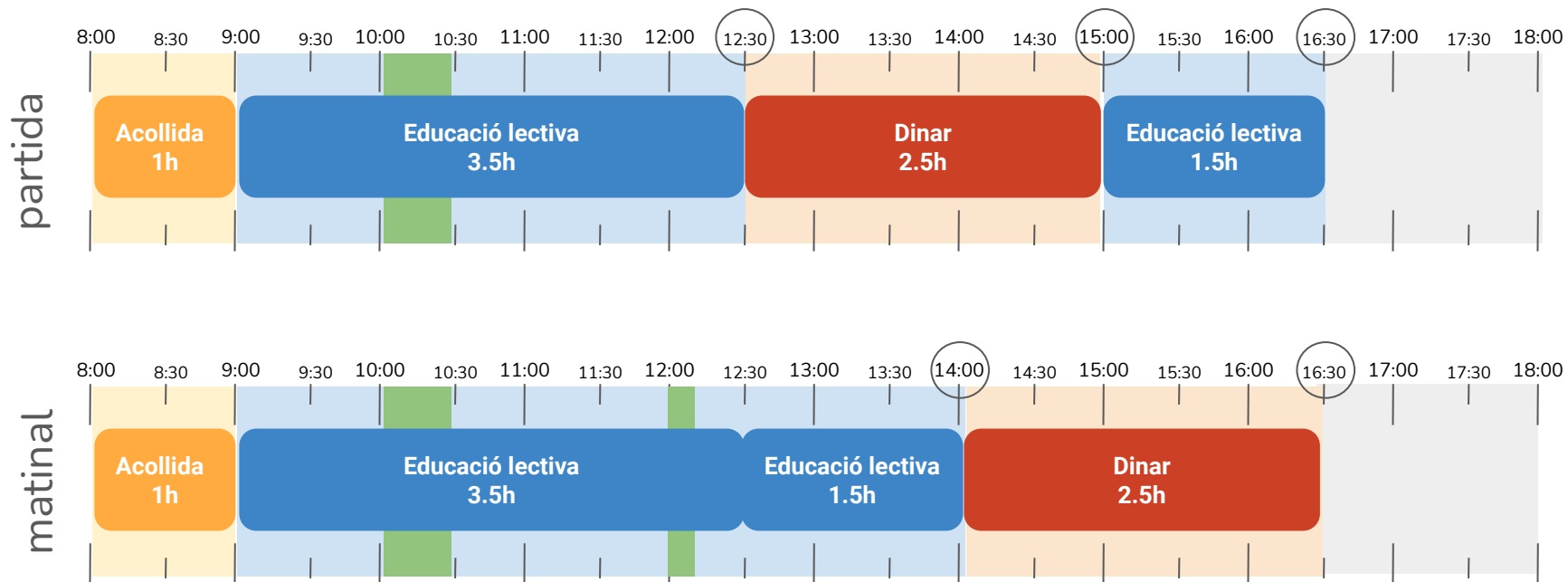
- actual de 9 a 12,30h i de 15 a 16,30h (2h 30' de menjador).
- el Dept. Educació va plantejar fer de 9 a 12h i de 14 a 16h per la curs 2020-2021 (es va posposar)¹.

Jornada matinal/contínua

- de 9 a 14h i menjador de 14 a 16,30h.
- de 8,30 a 13,30h i menjador de 13,30 a 16h.
- a Europa hi ha països on el temps de dinar forma part de les hores lectives.

1)Font: <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/8175/1804446.pdf>

Com s'organitza el temps amb la jornada matinal?

Com s'organitza el temps amb la jornada matinal?

Què és la JORNADA MATINAL o CONTÍNUA?

És una redistribució **INTERNA** de la jornada escolar. Li diuen també jornada continuada, jornada intensiva, jornada única, jornada compactada...

Descansos

Moltes escoles en fan dos, depenent del centre i de les necessitats dels infants.

Menjador

De 14 a 16,30h. Depenent de les necessitats de cada centre escolar. Hi ha centres que inclouen les extraescolars en l'espai de migdia, de manera que els infants surten a les 16,30h amb "tot fet".

Extraescolars

De 16,30 a 18h. Depenent de les necessitats de cada centre escolar.

Horari de Recollida flexible

14h, 15h i 16,30h.

El temps lectiu no canvia

- Els infants fan el mateix nombre hores lectives.
- El temps és el mateix, només canvia l'estructura interna de l'horari escolar. Les famílies que no poden recollir els seus fills i filles a les 14h, els continuen recollint a les 16,30h.
- Els mestres fan el mateix nombre hores de treball al centre independentment del seu model de jornada.

Les escoles tenen flexibilitat

Escola Congrés-Indians de Barcelona

A infantil, es fa entrada tranquil·la de 9 a 10h i sortida entre les 13,50 i les 14h.

Es fan dos esmorzars: un a les 10 i un altre a les 12h

Escola Teresa Godes de Montmell

L'esmorzar a les 10,30h i a partir de les 12,30h tenen el racó del bon profit, amb fruita i bastonets disponibles.

Escola Les Oliveres de Cabrera d'Anoia

Entren a les 9h, fan pati i l'esmorzar a les 11h i un petit esmorzar de fruita a les 13h.

Escola Olivar Vell d'Esclanyà

Fan dos patis i dos esmorzars, un més fort que l'altre.

Temps escolar a Espanya. Jornada matinal.

1990	2000	2010
Andalusia, Canàries, Castella i Lleó, Balears, Múrcia i alguns ajuntaments de Madrid.	Astúries, Cantàbria, Castella la Manxa, Extremadura, Galícia, La Rioja, Navarra.	Aragó (2014), Comunitat Valenciana (2015).

Només Catalunya i Euskadi fan jornada partida.

Font: Parlem de l'horari? AFA CEIP Can Manent

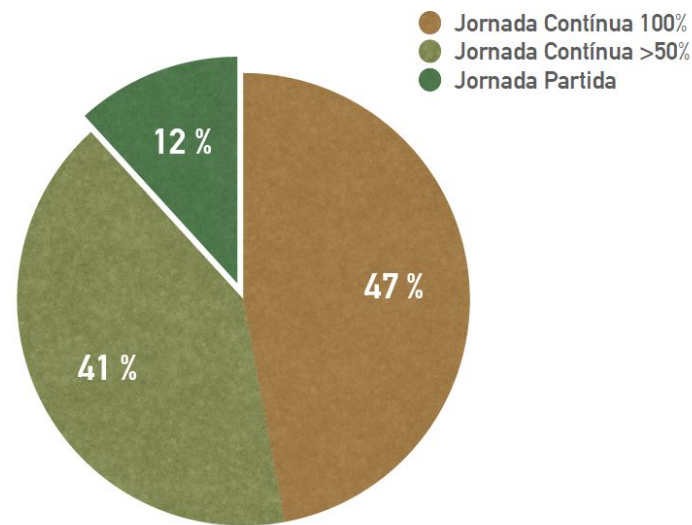
Temps escolar a Espanya

- 8 comunitats apliquen la jornada matinal al 99% dels centres escolars
- 7 comunitats donen l'opció d'escollir. En aquestes comunitats predomina la jornada matinal.
- 2 comunitats apliquen la jornada partida.

Font: Parlem de l'horari? AFA CEIP Can Manent

Temps escolar a Espanya. COVID.

- 8 de cada 10 escoles de l'Estat fan jornada matinal. Amb la COVID aquest nombre s'ha incrementat. A Navarra i a l'Aragó s'aplica, per prevenció, al 100% de les escoles.
- Aragó tenien més del 50% de jornada matinal abans de la COVID.
- Comunitat Valenciana es manté: València 60%, Castelló 70%, Alacant 90%

Font: Parlem de l'horari? AFA CEIP Can Manent

Temps escolar a Espanya. Aragó.

“Desde el punto de vista psicopedagógico existen ventajas en la jornada continua ya que en las primeras horas de la mañana el rendimiento académico en las áreas con más exigencia intelectual es superior al de las tardes, permite tener más tiempo libre para que los alumnos puedan disponer de su ocio y reduce el tiempo de los desplazamientos.”

Juan Antonio Planas
President de la Asociación
Aragonesa de Pedagogía

Font: <https://www.aragondigital.es/2019/03/14/jornada-continua-ventajas-e-inconvenientes/>

Experiència

de les escoles del pla pilot

Jornada matinal a Catalunya

Al 2012-13, el Departament d'Educació va començar a implantar la jornada matinal a alguns centres de Catalunya fins arribar a la xifra de 25 escoles amb la idea de fer un estudi i publicar els resultats d'aquest model.

Escoles pilot amb jornada contínua

ST Baix Llobregat	CEE Can Rigol, Escola Pau Vila
ST Catalunya Central	Escola Les Oliveres (ZER Serra d'Ancosa)
Consorci Educació Barcelona	Escola Congrés Indians, Escola Can Fabra, Escola Eduard Marquina, Escola Concepció Arenal
ST Girona	Escola Vall d'Aro, Escola Els Estanys, Escola Pedralta, Escola l'Olivar Vell, Escola Vall-Llobrega, Escola Fanals d'Aro, Escola de Lliurona, Escola Finestres
ST Lleida	Escola Sant Jordi, Escola de Tuixent (ZER Urgellet)
ST Maresme - VO	Escola Puig Drau (ZER Baix Montseny), Escola Hortsavinyà, CEE Horitzó
Escola Sant Jordi, Escola de Tuixent (ZER Urgellet)	Escola Mestral, Escola Valdelors, Escola Teresa Godes i Domènech
ST Terres de l'Ebre	Escola Sant Jordi, Escola Ramón y Cajal

Font: Departament d'Educació

Escoles pilot. Resultats globals.

- Els ajuntaments s'han implicat en el projecte.
- La jornada matinal ha estat una palanca de canvi de polítiques municipals.
- Els horaris dels municipis s'han adaptat a l'horari escolar.
- A cada curs es renova la jornada contínua amb votacions de les famílies que superen el 90% i en alguns casos arriben al 100%. El grau de satisfacció és molt alt.
- Absentisme: Hi ha una baixada important de l'absentisme a les tardes, especialment a escoles d'alta complexitat i escoles rurals.
- Resultats: els resultats acadèmics es mantenen, però hi ha una millora dels resultats educatius.

Escoles pilot. Indicadors del Departament d'Educació.

- En general es mostra un grau de satisfacció alt, (les escoles) consideren que ha millorat el clima de convivència, i s'ha donat resposta a les expectatives de tots els col·lectius.
- En general la implicació del municipi ha permès avançar l'horari de les activitats extraescolars i organitzar-ne diverses i variades.
- Tots els centres valoren positivament la franja de matí com a l'estona de més concentració i interès.
- En general els centres consideren que han implementat millores pedagògiques i organitzatives, en tant que han disposat de més temps de reflexió, debat i presa de decisions.
- També consideren que s'afavoreix el treball en equip i la coordinació dels mestres.

Font: Departament d'Educació

Jornada escolar i resultats acadèmics

- No hi ha cap estudi que valori més positivament un model de jornada escolar que un altre. Els resultats acadèmics estan directament relacionats amb: el nivell socioeconòmic de la família, la implicació de les famílies a l'escola, la inversió en educació i la qualitat del temps d'instrucció.
- PISA 2019: els resultats no estan correlacionats amb el tipus de jornada escolar.

Jornada matinal i resultats educatius

- Caiguda de l'absentisme a les tardes, especialment centres d'alta complexitat i escoles rurals.
- Reducció de la conflictivitat especialment en l'espai de migdia i les hores de la tarda, quan hi ha més cansament per part dels infants.
- Millora de l'organització del centre, temps per fer reunions a les tardes.

Jornada matinal i menjadors

- **Desapareixen les beques menjador?** No. Les comunitats que tenen jornada matinal mantenen les beques menjador. Les escoles pilot que tenen jornada matinal, mantenen les beques menjador.
- **Baixa el nombre d'alumnes que fa servir el menjador?** Pot baixar o es pot incrementar. A moltes escoles pilot, especialment les que estan a la ciutat de Barcelona, mantenen bastant les ràtios de menjador. Una lleugera baixada pot afavorir la reducció de la sobresaturació per falta d'espai de moltes escoles i la possibilitat de fer menys torns de menjador, és a dir, que els alumnes puguin dinar més d'hora. Algunes escoles han incrementat el nombre d'alumnes gràcies a les beques menjador.
- **Puja el preu de menjador?** No. El preu del menjador el regula la Generalitat de Catalunya, que a més és dels més cars amb diferència d'Espanya i dels països de l'UE.
- **Desapareixen els menjadors?** No. Totes les escoles pilot de Catalunya mantenen el menjador escolar.

Jornada matinal i alimentació

- Amb la jornada matinal els infants poden menjar cada 2 hores.
- Amb la jornada partida els més petits dinen a les 12,30 i no tornen a menjar fins les 16,30 que surten de l'escola (hi ha 4 hores entre àpat i àpat).
- Les recomanacions dels estudis que s'han fet són sopar d'hora i no dinar més tard de les 15h.
- Els experts recomanen que els infants puguin fer àpats en franges curtes, és a dir, tenir el menjar sempre a l'abast.
- Julio Basulto (dietista i nutricionista català), apunta en diferents articles, als beneficis de poder menjar en família.

Jornada matinal i alimentació

- Dra Marta Garaulet conclou en un estudi en nens i nenes de 8 anys que cal dinar abans de les 15h i sopar abans de les 21h
- José Manuel Moreno, coordinador del Comitè de Nutrició de la Associació Espanyola de Pediatria (AEP), reforça la importància de dinar abans de les 15h i en família.

Jornada matinal i conciliació

- La sortida flexible afaforeix a moltes més famílies, més que la jornada actual.
- Quantes famílies pden recollir al seu fill per dinar a les 12,30h?
- Tenim més opcions si la recollida s'amplia a les 14, 15 i 16,30h.
- Les famílies que treballen en el sector comercial i pleguen a les 14h poden dinar amb els seus fills i filles i tornar a la feina a les 17h.
- Les dones (que cobrim habitualment el sector de les cures) que sovint demanem excedències o reduccions de jornada per poder conciliar, tindríem més opcions amb una jornada matinal.

Experiència de les famílies

“Xerrada Jornada Contínua 26/02/2021. AFA Escola Jungfrau”

- <https://www.youtube.com/watch?v=WIPpIF3vvIY>

Font: AFA Jungfrau

Gràcies!